

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/151/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8816208936
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8816208936.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Filakovského a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci žalobcu Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., so sídlom v Bratislave, na ul. Bajkalskej č. 30, proti žalovaným: 1. X. W., I.. XX.XX.XXXX, Z.O. O. O. Č.. XXX/XX a 2. O. W., I.. XX.XX.XXXX, Z. O. O. Č.. XXX/XX, o zaplatenie sumy 9.787,26 Eur s prísl. o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 7.6.2017 č.k. 3Csp/185/2016 - 50 takto

rozhodol:

P r i p ú š ť a späťvzatie žaloby o sumu 29 Eur s príslušenstvom, v tejto časti rozsudok z r u š u j e a konanie z a s t a v u j e.

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania.

Žalovaným sa n e p r i z n á v a náhrada trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovaným povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 9.605,26 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 15.01.2015 do zaplatenia, v splátkach po 80 Eur mesačne. Čo do zvyšku žalobu zamietol. Žalobcovi priznal náhradu trov konania v celom rozsahu.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalobca a žalovaní ako dlžníci uzatvorili dňa 31.01.2013 zmluvu o úvere, v zmysle ktorej žalobca ako veriteľ poskytol žalovaným medziúver na základe uzatvorenej zmluvy o stavebnom sporení. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie medziúveru vo výške 10.000 Eur, ktorý sa po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok mal zmeniť na stavebný úver vo výške 6.326,87 Eur.

3. Keďže nastali podmienky predpokladané v zmluve tým, že dlžníci podstatne porušili zmluvu, žalobca dňa 14.01.2015 vyhlásil mimoriadnu splatnosť celého úveru a zároveň žiadal žalovaných o vrátenie celého zostatku úveru.

4. Po odpočítaní úhrad žalovaných spolu vo výške 1.122,42 Eur z poskytnutého úveru v čiastke 10.000 Eur, dlh žalovaných z tohto titulu predstavuje sumu 8.877,58 Eur. Žalobca má nárok aj na úrok z úveru v o výške 6,59 % ročne zo sumy 8.877,58, ktorý do dňa vyhlásenia mimoriadnej splatnosti dosiahol čiastku 727,68 Eur. Do uvedenej sumy neboli zarátané poplatky za vedenie úverového účtu, poplatky za upomienky, za individuálne riešenie omeškania splátok a poplatky za prijatie do poistenia.

5. Nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že úver je odplacným právnym úkonom. Odplatu (cenu) predstavujú spravidla úroky. Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky (§ 497 Obchodného zákonníka).

6. Kauza úverového právneho vzťahu spočíva v poskytnutí peňažných prostriedkov a do vrátenia peňažných prostriedkov má dlžník platiť úroky. Účastníci úveru pritom nemusia dohodnúť čas, na ktorý sa úver poskytuje. V takom prípade vzniká právo na úroky až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov.

7. Úverové obdobie teda čas, na ktorý sa peňažné prostriedky poskytujú, medzi podstatné náležitosti úveru nepatrí. Pokiaľ si však účastníci úveru dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby do splatnosti úveru nevráti, prichádzajú do úvahy za obdobie po splatnosti úveru úroky z omeškania. Ide o odlišný inštitút oproti odplacným úrokom a ten má sankčnú povahu. Jeho typickým znakom v občianskoprávných veciach je jeho administratívny strop.

8. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vydaného vo veci 4Obo/143/1998, dohodnuté úroky, t.j. zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, resp. jeho splátok. Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania.

9. Takýto záver Najvyššieho súdu SR je logický a je potrebné s ním súhlasiť, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi konania.

10. V danej právnej veci žalobca pristúpil k zosplatneniu celého úveru ku dňu 14.01.2015, teda týmto dňom sa stal splatný celý úver. Zo strany žalobcu došlo k určeniu lehoty predčasnej konečnej splatnosti úveru a súd preto dospel k záveru, že žalobcovi vznikol nárok na úroky z úveru iba do dňa 14.01.2015. Po tomto termíne už nastupuje režim platenia úrokov z omeškania.

11. Pokiaľ ide o poplatok za vedenie účtu splatný dňa 31.01.2013 v sume 29,00 Eur, v tejto súvislosti sa poukázalo na ustanovenie § 37 ods. 21 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení neskorších predpisov priamo zakazujúce bankám požadovať od spotrebiteľa úhradu poplatkov, náhradu nákladov alebo inú odplatu za správu úverových účtov. Táto zákonná úprava bola akýmsi vyvrcholením zákazu žiadania poplatkov za správu úverových účtov ako účtov, ktoré vznikajú na základe úverového vzťahu, ale ľuďom nič neprinášajú a sú dôležité iba pre finančné inštitúcie.

12. Ďalším nárokom bol nárok vyplývajúci z titulu prijatia do poistenia spolu v sume 28,00 Eur. Čo sa týka dojednania poistenia v čl. VI. zmluvy toto nezodpovedá ustanoveniam § 788 a nasl. Občianskeho zákonníka o poisťných zmluvách. Žalovaní mali písomné súhlasiť s poistením typu A poistenie zostatku dlhu, podľa ktorého sú prijatí do poistenia ako poistené osoby v životnom rizikovom poistení pre prípad smrti na základe poisťnej zmluvy uzatvorenej medzi veriteľom a spoločnosťou Allianz Slovenská poisťovňa, a.s.. Žalobca však nijako nepreukázal, či žalovaní skutočne poskytli písomný súhlas, podľa ktorého boli prijatí do poistenia a taktiež nepredložil súdu žiaden iný doklad preukazujúci vznik poistenia, prípadne doklad o jeho nevzniknutí. Uvedenie údajov o prijatí súboru poistenia, tak ako bolo uvedené v predmetnej zmluve, bolo už súčasťou vopred pripravenej zmluvy žalobcom a za takého stavu možno potom s najväčšou pravdepodobnosťou predpokladať, že žalovaní sa pre poistenie nerozhodli po uzavretí úverovej zmluvy a prípadnom zväžení istého rizika, resp. vzniku poisťnej udalosti, ale že prijatie už vopred naformulovaného poistenia bolo jednou z podmienok uzatvorenia predmetnej úverovej zmluvy. Z tohto titulu nebol tento nárok žalobcovi priznaný.

13. Žalobca si podanou žalobou uplatňoval i nárok na zaplatenie poplatku vo výške 15 Eur za individuálne riešenie omeškaných splátok. V danom prípade ide o sporové konanie a sporové konanie je konaním návrhovým. Žalobca je povinný k žalobe pripojiť listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva, resp. uviesť dôkazy, ktoré v priebehu súdneho konania navrhuje vykonať. Jedná sa o jeho dôkaznú povinnosť a práve v sporovom konaní je nesplnenie dôkaznej povinnosti spojené s procesnou zodpovednosťou za nedokázanie tvrdených skutočností, to znamená s neunesením tzv. dôkazného bremena. Kto a v akom rozsahu má dôkazné bremeno, určujú normy hmotného práva. Zásadne ho má ten, v koho záujme je

dokázanie určitej skutočnosti. Nepriaznivé procesné dôsledky stíhajú v sporovom konaní práve toho, kto neunesol dôkazné bremeno. Žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal vznik záväzku žalovaných hradiť žalobcovi tento poplatok a teda neunesol dôkazné bremeno čo do tvrdenia o oprávnenosti výšky uplatnenej pohľadávky v časti nároku na tento poplatok, pretože nepreukázal, či skutočne došlo k individuálnemu riešeniu omeškania splátok, aké reálne náklady mu v súvislosti s vykonaním takéhoto úkonu vznikli, aby bolo možné tieto následne posúdiť v zmysle ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

14. Žalobcovi nebol priznaný nárok na poplatky za upomienky spolu v sume 90 Eur, nakoľko aj keď mal súd za preukázané, že žalovaným boli upomienky zaslané, žalobca nepreukázal, aby mu za zaslanie týchto upomienok vznikli nejaké reálne náklady v uvedenej výške. Zároveň v prípade poplatku takéhoto typu zaň dodávateľ spotrebiteľovi neposkytol žiadne protiplnenie. Predmetný poplatok tak predstavuje iba ďalšiu sankciu v prípade omeškania spotrebiteľa s úhradami dlhu, nie iba skutočnú náhradu nákladov dodávateľa. Uplatňovanie uvedeného poplatku je možné zároveň považovať za priečiace sa dobrým mravom v zmysle ustanovenia § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka.

15. Žalovaní sa s plnením svojho peňažného záväzku dňom nasledujúcim po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru dostali do omeškania, preto ich súd zaviazal zaplatiť aj úrok z omeškania .

16. Zároveň podľa ustanovenia § 232 ods. 3 CSP bolo žalovaným, vzhľadom na ich pomery, povolené splácať dlh v splátkach pod následkom straty výhody splátok.

17. S prihliadnutím na uvedené súd prvej inštancie rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

18. Po rozhodnutí súdu prvej inštancie žalobca podaním zo dňa 26.6.2017 (č.l. 58 spisu) vzal žalobu v časti poplatku za vedenie účtu vo výške 29 Eur späť a v tejto časti navrhol konanie zastaviť. Toto čiastočné späťvzatie žaloby bolo žalovaným zaslané na vyjadrenie , pričom žalovaní prevzali zásielku obsahujúcu čiastočné späťvzatie žaloby dňa 15.11.2017 (žalovaná v 1. rade) a dňa 20.11.2017 (žalovaný v 2. rade) bez toho, aby sa k nemu vyjadрили.

19. Proti rozsudku, a to konkrétne proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol konanie v časti týkajúcej sa zaplata sumy 29 Eur spolu s 5 % úrokom z omeškania zo sumy 29 Eur od 15.01.2015 do zaplata zastaviť a žalovaným uložiť povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 153 Eur spolu s úrokom za úver vo výške 6,59 % ročne zo sumy 8.877,58 Eur od 15.01.2015 do zaplata a úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 153 Eur od 15.01.2015 do zaplata. Ako dôvod uviedol, že zmluva o úvere je absolútny obchod, a bez ohľadu na povahu účastníkov úverového vzťahu sa spravuje ustanoveniami Obchodného zákonníka. Podľa kogentného ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Uvedené ustanovenie priznáva veriteľovi právo požadovať nielen vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov, ale zároveň právo požadovať úroky za úver. Pri nároku na úrok za úver nejde teda o žiadnu svojvôľu žalobcu, ale o riadne uplatnenie práva, ktoré mu priznáva platný právny predpis. V zmysle ustanovenia § 502 Obchodného zákonníka je dlžník od doby poskytnutia peňažných prostriedkov povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške stanovenej zákonom alebo na základe zákona. Dlžník je teda povinný s vrátením poskytnutého úveru zaplatiť aj dojednané úroky a to do dňa úplného vrátenia poskytnutých prostriedkov. Analogicky túto povinnosť možno vyložiť k ustanoveniu § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, podľa ktorého ak dlžník vráti peňažné prostriedky skôr, než bolo dohodnuté, je povinný platiť úroky len do momentu vrátenia peňažných prostriedkov. Podľa názoru žalobcu je teda nepochybné, že povinnosť dlžníka platiť dohodnutý úrok za úver zaniká až úplným vrátením poskytnutých peňažných prostriedkov. Splatnosťou nezaniká povinnosť dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky za úver. Menia sa len podmienky, za ktorých je dlžník povinný uvedenú povinnosť splniť. Povinnosť vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky za úver nie je novou povinnosťou, ktorú by dlžník pred splatnosťou nemal, nejde o nové dohodnuté úroky ako sa to uvádza v odôvodnení rozsudku. Zmena spočíva v tom, že vzhľadom na to, že dlžník porušil svoju povinnosť, celá pohľadávka sa stáva splatnou bez ohľadu na dohodnutú lehotu vrátenia. Je neprípustné, aby žalobca tým, že vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru v dôsledku porušenia povinnosti

zo strany žalovaných, sa dostal do horšej situácie a prišiel by tak o právo požadovať úroky za úver, ktoré predstavujú odplatu za užívanie istiny a mal by nárok len na úrok z omeškania. Priamo z ustanovení § 497 a § 502 Obchodného zákonníka vyplýva, že úrok z úveru je vlastne cena (odplata) za užívanie poskytnutých peňažných prostriedkov, a preto má dlžník zásadne platiť tento úrok za skutočnú dobu užívania, t. j. do doby skutočného vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov veriteľovi. Na druhej strane úrok z omeškania je sankcia za to, že dlžník je v omeškaní so splatením peňažného záväzku z poskytnutého úveru. Tieto dva inštitúty je potrebné rozlišovať.

20. Pokiaľ ide o poplatky žalovaní sa v zmysle zmluvy o úvere zaviazali platiť poplatky, ktoré vzniknú v súvislosti s úverom. Všetky poplatky boli načítované z dôvodu, že došlo ku konaniu žalovaných, ktoré si vyžadovalo riešenie. Žalobca nepreukázal reálnosť nákladov na tieto poplatky, nakoľko si nebol vedomý, že uvedené treba preukázať a že uvedené je sporné. Čo sa týka poplatkov za poistenie, žalovaní sa zaviazali a súhlasili s poistením typu A v zmysle čl. V. a VI. zmluvy o úvere, čo žalobca uviedol v žalobe. Žalobca nedoložil žiadne iné doklady k uvedenému, nakoľko nemal vedomosť, že uvedený nárok je sporný. Žalobca riadne odviedol za žalovaných poistenie a títo si nesplnili svoju povinnosť a tento poplatok nezaplatili. Žalobca nevidí dôvod, prečo by mal byť uvedený poplatok za poistenie na jeho ľarchu, nakoľko s nim žalovaní dobrovoľne súhlasili, pričom tak spraviť nemuseli.

21. Vo vzťahu k poplatku za vedenie účtu vo výške 29 Eur dodal, že tento si viac neuplatňuje a žalobu v tejto časti zobrať späť.

22. Odvolací súd v zmysle zásad ustanovení § 379, § 380 a § 381 CSP preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

23. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

24. Úver je odplátnym právnym úkonom, pri ktorom odplatu predstavujú spravidla úroky. Je to zrejmé z ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka, podľa ktorého zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

25. Vychádzajúc z tohto ustanovenia úverové obdobie, teda čas, na ktorý sa peňažné prostriedky poskytujú, medzi podstatné náležitosti úveru nepatrí. Ak si ale účastníci dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do splatnosti úveru nevráti, prichádzajú do úvahy za obdobie po splatnosti úveru úroky z omeškania. Inštitút úrokov z omeškania je odlišný od inštitútu odplátných úrokov a má sankčnú povahu. Úroky z omeškania v občiansko-právnych veciach sú právne regulované čo do ich maximálnej výšky.

26. Predčasné zosplatenie úveru predstavuje vo svojej povahe jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Teda podstatný rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne v splátkach vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok veriteľa na úroky ako ceny dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na

dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto rozdielne spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky. Ak nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil.

27. Možnosť veriteľa žiadať o zaplataenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky je právne upravená v ustanovení § 565 Občianskeho zákonníka, na ktorú v prípade plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy nadväzuje ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka je zaradené do 8. časti hlavy I. oddielu 6 tohto právneho predpisu upravujúceho zánik záväzkov. Vyhlásením predčasnej splatnosti zo strany žalobcu ako veriteľa a v zmysle ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka zmluva zaniká. Zanikajú všetky práva a povinnosti zmluvných strán zo zmluvy a zaniká aj povinnosť žalovaných ako spotrebiteľov splácať žalobcovi poskytnutý úver v dohodnutých splátkach a platiť mu z poskytnutej istiny ďalšie úroky. Úroky majú akcesorický charakter k hlavnej zmluve, a teda nemožno požadovať úroky za obdobie, v ktorom už zmluva neexistovala, pretože zanikla. Ak hlavný záväzok zanikne, zaniká aj akcesorický záväzok a pretrváva len povinnosť nahradiť už splatné úroky. Spotrebiteľovi vzniká povinnosť vrátiť nesplatenú istinu a splatné úroky, ktorých výška sa ku dňu účinnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti zo strany veriteľa zafixuje. V prípade omeškania spotrebiteľa s vrátením týchto prostriedkov je spotrebiteľ povinný platiť výlučne úroky z omeškania, avšak nie riadne úroky.

28. Čo sa týka obchodnoprávnej úpravy splatnosti úrokov táto vyplýva z ustanovenia § 503 Obchodného zákonníka. Ustanovenie § 503 ods. 1 a ods. 2 Obchodného zákonníka upravuje otázku riadneho splácania úrokov dohodnutých v zmluve, pričom odstavec 2 tohto ustanovenia upravuje toto riadne splácanie pre prípad, že sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach. Pre otázku splatnosti úrokov je podstatná prvá a posledná veta ustanovenia § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorého záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú. Práve prvá a posledná veta uvedeného ustanovenia ustanovujú, že veriteľ je oprávnený na úroky len do momentu vyhlásenia predčasnej splatnosti. Obchodný zákonník *expressis verbis* v prvej vete ustanovenia § 503 ods. 1 upravuje, že „záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť“ použité peňažné prostriedky a nie „záväzok platiť úroky je splatný v momente vrátenia“ použitých peňažných prostriedkov. *Expressis verbis* úpravu obsahuje tiež tretia veta uvedeného prvého odseku ustanovenia § 503 Obchodného zákonníka, keď splatnosť úrokov nastáva „v čase, keď sa má vrátiť“ zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov a nie „v čase, keď dlžník vráti“ zvyšok poskytnutých prostriedkov. Ustanovenie § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka je koncipované jednoznačne a nepripúšťa žiaden iný výklad.

29. Ustanovenie § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka upravuje otázku splácania úrokov výlučne pre prípad predčasného splatenia úveru zo strany dlžníka. Obchodný zákonník splatnosť úrokov upravuje v ustanovení § 503 ods. 1 a ods. 2, ktoré veriteľa oprávňuje na riadne úroky len do momentu vzniku záväzku vrátiť peňažné prostriedky veriteľovi, nie do momentu ich skutočného vrátenia.

30. Podľa ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškание s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je Nariadenie vlády č. 87/1995 Z. z..

31. Za čas po splatnosti úveru patrí veriteľovi iba právo na úroky z omeškania vo výške stanovenej všeobecne záväzným právnym predpisom. Akékoľvek navyšovanie úrokov z omeškania sa dostáva do rozporu so zákonom. Takýmto neprípustným navyšovaním úrokov z omeškania je aj navyšovanie úrokov z omeškania o úroky za úver po lehote splatnosti úveru.

32. Občiansky zákonník v ustanovení § 559 ods. 2 ukladá povinnosť dlžníkovi dlh splniť riadne a včas. Riadne a včasné nesplnenie dlhu má za následok omeškanie dlžníka čo je zrejmé z ustanovenia § 517 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka. Pri omeškaní s plnením peňažného dlhu v zmysle ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka vzniká veriteľovi iba právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania vo výške stanovenej vykonávacím predpisom.

33. Pojmu plnenie použitom v ustanovení § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka bez akýchkoľvek pochybností zodpovedá pojem pohľadávka. Vychádzajúc z ustanovenia § 488 Občianskeho zákonníka záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok. Príslušenstvo pohľadávky je definované v ustanovení § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka a sú ním úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

34. Ak Občiansky zákonník úroky definuje len ako príslušenstvo pohľadávky a veriteľovi umožňuje pri omeškaní s plnením peňažného dlhu, teda s plnením pohľadávky požadovať od dlžníka popri plnení aj úroky z omeškania je zrejmé, že takáto možnosť sa vzťahuje iba na pohľadávku a nie aj na úroky tvoriace iba príslušenstvo pohľadávky.

35. Občiansky zákonník ako základný právny predpis upravujúci spotrebiteľské vzťahy, ktorý je v súčasnosti v súlade s ustanovením § 52 ods. 2 veta tretia priamo aplikovateľný i na úverovú zmluvu uzatvorenú podľa ustanovenia § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, umožňuje veriteľovi po lehote splatnosti pohľadávky priznať iba úroky z omeškania jedine z pohľadávky a nie aj z jej príslušenstva.

36. Novela Občianskeho zákonníka účinná od 1.4.2015 doplnila ust. § 52 ods. 2 o tretiu vetu, podľa ktorej na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Právny predpis, ktorého súčasťou je toto ustanovenie, nemá prechodné ustanovenia, čo znamená, že sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred účinnosťou tohto právneho predpisu. Tento záver priamo vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.5.2015 vo veci 8MCdo/13/2014, ktorým bolo zamietnuté mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora namietajúceho, že premlčanie práva malo byť posudzované podľa ustanovení Obchodného nie Občianskeho zákonníka.

37. Vo veci 8 MCdo /13/2014 Najvyšší súd Slovenskej republiky priamo skonštatoval, že aj bez riešenia otázky, či je opodstatnená námietka generálneho prokurátora o tom, že premlčanie práva malo byť posudzované podľa ustanovení Obchodného a nie Občianskeho zákonníka je zrejmé, že aj keby Najvyšší súd zrušil mimoriadnym dovolaním napadnuté rozsudky a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie musel by prvoinštančný súd vziať zreteľ na ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, pričom by ako orgán rozhodujúci o nárokoch so spotrebiteľskej zmluvy bol povinný prihliadnuť na zákonný dôvod, ktorý bráni priznať plnenie požadované žalobou. Mal by tiež zohľadniť ustanovenie § 52 ods. 2 vetu tretiu Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keby sa inak mali použiť normy obchodného práva. Právny predpis, ktorých súčasťou sú oba tieto ustanovenia nemá prechodné ustanovenia, čo znamená, že sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred účinnosťou týchto právnych predpisov. Z vyššie uvedených ustanovení vyplýva, že v prípade zrušenia rozsudkov napadnutých mimoriadnym dovolaním by súd prvej inštancie posudzoval plynutie premlčacej doby podľa ustanovení Občianskeho zákonníka v dôsledku čoho by rozhodol tak, ako v rozsudku, ktorý generálny prokurátor navrhuje zrušiť.

38. Pokiaľ ide o poplatok za individuálne riešenie omeškaných splátok vo výške 15 Eur, tento bol rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa zo dňa 01.02.2017 č.k. 4C/14/2016 - 142 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.11.2017 č.k. 7Co/90/2017 - 177 vyhlásený za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Podľa ustanovenia § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak súd určí niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi

bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa. Ak Občiansky zákonník v ustanovení § 53a ods. 1 ukladá dodávateľovi povinnosť zdržať sa používania konkrétnej podmienky, ktorá bola vyhlásená za neplatnú pre jej neprijateľnosť alebo ak z takejto podmienky dodávateľovi nebolo priznané plnenie, dodávateľ nie je oprávnený domáhať sa a to ani v súdnom konaní plnenia vyplývajúceho z neprijateľných podmienok voči všetkým spotrebiteľom. Zákonnému pojmu zdržať sa používania bez akýchkoľvek pochybností zodpovedá i povinnosť dodávateľa neuplatňovať si plnenia z neprijateľných zmluvných podmienok.

39. Pri rozhodovaní sa správne postupovalo, ak žalobcovi nebol priznaný nárok na ním uplatnené poplatky za upomienky. Ich výška bola stanovená paušálne, vôbec nezohľadňujúc skutočné náklady žalobcu spojené s uplatňovaním pohľadávky. Náklady spojené s uplatnením pohľadávky predstavujú príslušenstvo pohľadávky, čo je zrejmé z ustanovenia § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Náklady spojené s uplatnením pohľadávky sú spravidla trovy vzniknuté v súvislosti s uplatnením pohľadávky a to aj v predsúdnom štádiu. Tieto náklady sa musia týkať zročnej pohľadávky a musia byť účelne vynaložené na to, aby sa dali úspešne uplatniť aj v súdnom spore ako hmotnoprávny nárok odlišný od trov konania. Za neprijateľné pre rozpor s inštitútom príslušenstva pohľadávky je potrebné považovať i také náklady, ktoré sú stanovené paušálne bez toho, aby zohľadňovali skutočne vynaložené výdavky. Dojednanie umožňujúce žalobcovi účtovať paušálne poplatky za upomienky bez zohľadnenia skutočných výdavkov s tým spojených je neplatným pre jeho neprijateľnosť v zmysle ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka.

40. Vo vzťahu k poplatkom za poistenie je potrebné zdôrazniť, že čl. VI. zmluvy predpokladal písomný súhlas žalovaných s poistením typu A poistenie zostatku dlhu. Existencia takéhoto písomného súhlasu zo strany žalobcu preukázaná nebola. V tomto smere si teda žalobca nespínil svoju dôkaznú povinnosť.

41. S prihliadnutím na vyššie uvedené odvolací súd v dôsledku čiastočného späťvzatia žaloby ohľadne poplatku za vedenie účtu vo výške 29 Eur v súlade s ustanovením § 370 CSP pripustil späťvzatie žaloby v tejto časti, rozsudok čiastočne zrušil a konanie zastavil.

42. Rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 CSP.

43. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že úspešným žalovaným v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

44. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).